

Sud Bosne i Hercegovine
Суд Босне и Херцеговине

Broj: S1 3 Iž 039627 21 Iž
Sarajevo, 26.01.2021.godine

Sud Bosne i Hercegovine u Sarajevu, u vijeću Apelacionog odijeljenja sastavljenom od sudija, dr Branka Moraita predsjednik vijeća, Dinke Bešlagić Čovrk i Zvezdane Antonović, članova vijeća, odlučujući o žalbi političkog subjekta Zajedno za Srebrenicu, sa sjedištem u Srebrenici ulica Maršala Tita bb, kojeg zastupa predsjednik Slađan Jović, izjavljenoj protiv odluke Centralne izborne komisije Bosne i Hercegovine broj: 05-1-07-1-95/21 od 21.01.2021. godine, u nejavnoj sjednici, održanoj dana 26.01.2021.godine, donio je

R J E Š E N J E

Žalba se odbija kao neosnovana.

O b r a z l o ž e n j e

Odlukom Centralne izborne komisije Bosne i Hercegovine, broj: 05-1-07-1-95/21 od 21.01.2021. godine, poništeni su izbori održani dana 15.11.2020. godine na 28 biračkih mjesta u izbornoj jedinici Srebrenica za nivo načelnika opštine Srebrenica i Skupštinu opštine Srebrenica, te je odlučeno da će se nakon pravosnažnosti odluke, donijeti odluka o raspisivanju ponovnih izbora.

Ovu odluku pobija politički subjekt „Zajedno za Srebrenicu“ zbog povreda pravila postupka, pogrešne primjene materijalnog prava i nepravilno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja. Pored hronološki navedenih odluka Centralne izborne komisije BiH, podnositelj žalbe navodi da je na izborima kao politički subjekt učestvovao, nakon odluke Centralne izborne komisije BiH kojom je ovjerena kandidatska lista za učešće na izborima u izbornoj jedinici Srebrenica za nivo načelnika opštine Srebrenica, a strankama koje čine navedenu koaliciju I kandidatsku listu za Skupštinu opštine Srebrenica. Ističe da je nakon održanih Lokalnih izbora, a na osnovu objavljenih preliminarnih rezultata najveći broj glasova u izbornoj jedinici Srebrenica za nivo načelnika opštine osvojio Mladen Grujičić (5.209 glasa) kandidat političkog subjekta „Zajedno za Srebrenicu“. Odlukom Centralne izborne komisije BiH o potvrđivanju i objavljivanju rezultata Lokalnih izbora u BiH, u članu 2. odluke navedeno je da će rezultati izbora u osnovnoj izbornoj jedinici Srebrenica biti potvrđeni dopunskom Odlukom o potvrđivanju i objavi rezultata izbora kada se steknu zakonski uslovi.

Podnosilac žalbe navodi da je ožalbena odluka donesena u suprotnosti sa Izbornim zakonom BiH i Zakonom o upravnom postupku BiH iz kojih razloga politički subjekt "Zajedno za Srebrenicu" ima svojstvo stranke u upravnom postupku na osnovu činjenice da mu je Centralna izborna komisija BiH ovjerila kandidatsku listu za učešće na izborima u izbornoj jedinici Srebrenica. Nadalje navodi da se povreda pravila upravnog postupka sastoji u tome što u postupku koji je prethodio donošenju osporene odluke, Centralna izborna komisija BiH nije sprovela poseban ispitni postupak u skladu sa odredbama Zakona o upravnom postupku BiH, odnosno da političkom subjektu "Zajedno za Srebrenicu" koji je imao ovjerenu kandidatsku listu za učešće na izborima za novog načelnika Opštine Srebrenica nije omogućeno da se izjasni o navodima podnosioca prigovora na regularnost provođenja izbora, glasanja i utvrđivanja rezultata glasanja.

Takođe navodi da su povređene odredbe Zakona o upravnom postupku koje se odnose na postupak vještačenja, odnosno da je odredbama člana 176, 179. i 180. Zakona o upravnom postupku BiH propisano da će organ prethodno saslušati stranke koje učestvuju u upravnom postupku o ličnosti vještaka, da stranke mogu tražiti izuzeće vještaka, da stranke nakon izlaganja nalaza vještaka mogu postavljati pitanja i tražiti objašnjenja u pogledu datog nalaza i mišljenja. Isto tako navodi da se pogrešna primjena materijalnog prava ogleda u činjenici da osporena odluka sadrži pogrešnu pouku o pravnom lijeku, a da se nepravilno i nepotpuno utvrđeno činjenično stanje ogleda u činjenici da se ožalbena odluka zasniva na nizu paušalnih ocjena kao npr. "brojne nepravilnosti", „sistemsko kršenje zakona“ bez ikakve konkretizacije i opisa radnji iz kojih bi se moglo jasno utvrditi da su izvršene povrede zakona od strane stranke bilo kog učesnika u provođenju izbornog procesa kako u toku glasanja, tako u toku prebrojavanja glasanja.

Centralna izborna komisija Bosne i Hercegovine u odgovoru na žalbu je predložila se ista odbije kao neosnovana.

Žalba nije osnovana.

Prema shvatanju ovog apelacionog vijeća, pobijanom odlukom je potpuno i pravilno utvrđeno činjenično stanje i pravilno primijenjeno materijalno pravo.

Prema stanju u spisu predmeta Centralna izborna komisija BiH je u skladu sa svojim zakonom utvrđenim nadležnostima za izbornu jedinicu Srebrenica, na osnovu člana 6.2, a u vezi sa članom 6.6 po službenoj dužnosti i osnovane sumnje da su povrijeđena pravila izbornog procesa i izbornih prava na biračkim mjestima u ovoj izbornoj jedinici na dan 15.11.2020. godine (dan održavanja Lokalnih izbora 2020. godine), po Zaključku Centralne izborne komisije BiH broj: 05-1-07-5-1288/20 od 19.11.2020. pokrenula postupak utvrđivanja činjeničnog stanja u pogledu odvijanja izbornog procesa na biračkim mjestima u osnovnoj izbornoj jedinici Srebrenica.

Nadalje, kako proizilazi iz spisa predmeta, Centralna izborna komisija BiH je zaključkom broj: 05-1-07-5-1288/20 od 04.12.2020. godine, po službenoj dužnosti, pokrenula postupak protiv izborne administracije zbog osnovane sumnje da su povrijeđena pravila izbornog procesa i izborna prava na biračkim mjestima u osnovnoj izbornoj jedinici Srebrenica, na dan 15.11.2020.godine, dan održavanja Lokalnih izbora

2020. godine.

Ovo vijeće nalazi da je neosnovan navod podnosioca žalbe „da se povreda pravila upravnog postupka sastoji i tome što u postupku koji je prethodio donošenju osporene odluke, Centralna izborna komisija BiH nije sprovela poseban ispitni postupak u skladu sa odredbama Zakona o upravnom postupku, odnosno da političkom subjektu „Zajedno za Srebrenicu” koji je imao ovjerenu kandidatsku listu za učešće na izborima za nivo načelnika općine Srebrenica nije omogućeno da se izjasni o navodima podnosilaca prigovora na regularnost provođenja izbora, glasanja i utvrđivanja rezultata glasanja“. Ovakva ocjena navoda podnosioca žalbe proizilazi iz činjenice da je Centralna izborna komisija Bosne i Hercegovine pokrenula predmetne postupke po službenoj dužnosti zbog osnovane sumnje da su povrijeđena pravila izbornog biračkim mjestima u osnovnoj izbornoj jedinici Srebrenica, odnosno zakonitosti rada i pojedinačne odgovornosti izborne administracije u osnovnoj izbornoj jedinici Srebrenica u provođenju izbornih aktivnosti što znači da postupak nije ni pokrenut protiv podnositelja žalbe ili bilo kog drugog političkog subjekta, iz kojih razloga Centralna izborna komisija BiH nije ni bila u obavezi omogućiti podnositelju žalbe da kao stranka učestvuje u ispitnom postupku koji je prethodio donošenju ožalbene odluke.

Prema ocijeni ovog sudskog vijeća, neosnovan je i navod podnositelja žalbe u dijelu koji se odnosi na vještačenje jer postupak nije ni pokrenut protiv podnositelja žalbe, kako je naprijed već obrazložen, pa samim tim, budući da isti nije stranka u postupku, na njega se nisu ni mogle primjeniti odredbe Zakona o upravnom postupku navedene u žalbi.

Centralna izborna komisija je pravilno primijenila materijalno pravo, jer je odredbom člana 176. stav (1) Zakona o upravnom postupku Bosne i Hercegovine propisano da radi izvođenja dokaza vještačenjem, službena osoba koja vodi postupak određuje, po službenoj dužnosti ili na prijedlog stranke, jednog vještaka, a kad ocijeni da je vještačenje složeno, može odrediti dva ili više vještaka, dok je stavom (3) istog člana propisano da će se stranka, po pravilu, prethodno saslušati o ličnosti vještaka.

Iz svega navedenog proizilazi da je ožalbena odluka donesena nakon pravilno i zakonito provedenog upravnog postupka i to na osnovu potpuno i pravilnog utvrđenog činjeničnog stanja, a da je navod podnositelja žalbe „da se pogrešna primjena materijalnog prava ogleda u činjenici da osporena odluka sadrži pogrešnu pouku o pravnom lijeku”, neosnovan. Naime, odredbom člana 13. Uputstva o procedurama za rješavanje po prigovorima i žalbama podnesenim Centralnoj izbornoj komisiji BiH i izbornim komisijama („Službeni glasnik BiH”, broj 25/20) je propisano da odluke koje donosi Centralna izborna komisija BiH po prigovorima u prvostepenom postupku iz člana 6. stav (1) i (2) ovog uputstva i drugostepenom postupku iz Poglavlja III ovog uputstva se objavljuju na internet-stranici Centralne izborne komisije BiH, vodeći računa o principima zaštite ličnih podataka, u skladu sa Zakonom o zaštiti ličnih podataka.

Shodno naprijed navedenoj odredbi je ožalbena odluka i podnositelju žalbe, kao i svim učesnicima u izbornom procesu dostavljena dana 21.01.2021. godine, putem internet-stranice Centralne izborne komisije BiH www.izbori.ba.

U vezi navoda podnositelja žalbe „da se nepotpuno i nepravilno utvrđeno činjenično stanje ogleda u činjenici da se osporeni akt zasniva na niz paušalnih ocjena“ ovaj sud nalazi da su navodi žalitelja neosnovani što proizilazi iz slijedećih niza radnji koje je zakonito provela Centralna izborna komisija u postupku donošenja ožalbene odluke, kako slijedi:

Centralna izborna komisija Bosne i Hercegovine je u postupku koji je prethodio donošenju ožalbene odluke provela niz radnji i aktivnosti kojima je utvrdila potpuno i pravilno činjenično stanje skeniranjem zapisnika o radu biračkih odbora i izvršila uvid u upisane aktivnosti na biračkim mjestima (u skladu s odredbom člana 5.7 Izbornog zakona BiH), naročito u dijelu prisustva, strukture i perioda u kojima su posmatrači vršili posmatranje procesa glasanja, te unesenih primjedbi posmatrača kojima je bilo omogućeno posmatranje na biračkom mjestu; dobila izjašnjenje od Općinske izborne komisije Srebrenica o nepravilnostima, te njihove odluke o prigovorima i izjave članova biračkih odbora; izvršila skeniranje izvoda iz Centralnog biračkog spiska i od Agencije za identifikacione dokumente, evidenciju i razmjenu podataka (IDDEEA) dobavila kopije potpisa sa ličnih dokumenata birača upisanih u Centralni birački spisak u osnovnoj izornoj jedinici Srebrenica i uporedila ih sa potpisima iz Centralnog biračkog spiska sa redovnih mjesta, angažovala vještaka za grafološko vještačenje izvoda iz Centralnog biračkog spiska sa biračkih mjesta radi izvođenja vještačenja dokumenata i potpisa .

Prema stanju u spisu predmeta Centralna izborna komisija Bosne i Hercegovine je po izjavama i prigovorima političkih subjekata, birača i akreditovanih posmatrača, te analizom Zapisnika o radu biračkih odbora konstatovala da su evidentirane primjedbe u Zapisnike o radu biračkih odbora (ZARBO), o nepravilnostima koje se odnose na: dodavanje glasačkih listića iz jedne kutije u drugu (105B003A), glasanje sa nevažećom ličnom kartom- istekao rok važenja (105B003B), dopisivanje u izvod iz Centralnog biračkog spiska od člana BO I glasanje odvijano na način da su glasački listići ubacivani u glasačku kutiju koja nije bila zapečaćena (105B005), u toku glasanja pronađeni u glasačkoj kabini nepopunjeni glasački listići.

Na osnovu izvedenih istražnih radnji pravilno je utvrđeno činjenično stanje da je od navedenih 28 biračkih mjesta u stavu (1) a) dispozitiva pobijane odluke na 26 redovnih biračkih mjesta: 105B000 za glasanje ličn, 105B001, 105B002, 105B003A, 105B003B, 105B003C, 105B004, 105B005, 105B006, 105B007A, 105B007B, 105B008, 105B009, 105B010, 105B012A, 105B012B, 105B012BC, 105B013, 105B014, 105B015, 105B016, 105B017, 105B018, 105B020, 105B021, 105B022, te na dva biračka mjesta 079A501 i 025A501 za glasanje u odsustvu iz drugih osnovnih izbornih jedinica za osnovnu jedinicu Srebrenica utvrđena manipulacija ili krivotvorenje potpisa u izvodu iz Centralnog biračkog spiska.

Ovo vijeće Suda Bosne i Hercegovine ističe da je odredbom člana 5.8 Izbornog zakona BiH, propisano da će prije početka glasanja, birački odbor, u sastavu predviđenom članom 5.5 ovog Zakona, u prisustvu akreditovanih posmatrača: izložiti prazne glasačke kutije i zapečatiti ih; prebrojati i upisati u odgovarajuće obrasce, ukupan broj birača za biračko mjesto na osnovu izvoda iz Centralnog biračkog spiska i prebrojati i upisati u odgovarajuće obrasce ukupan broj svih glasačkih listića koji su primljeni za svako pojedinačno biračko mjesto.

Pravilan je zaključak CIK BiH da je povredom ove zakonske odredbe, utvrđeno grubo nepoštovanje jednog od najvažnijih pravila za rad biračkog odbora, kao jednog od garanta pravilnog i zakonitog postupka glasanja i brojanja glasačkih listića, te s tim u vezi pravilnosti preliminarnih rezultata izbora. Pravilno je Centralna izborna komisija BiH izvela zaključak da se 91 izjava članova biračkih odbora nisu mogle cijenti kao vjerodostojne s obzirom da su njihove izjave imale identično izjašnjenje "da nijedno lice nije ostvarilo biračko pravo sa nevažećim identifikacionim dokumentom". Pogotovo kada se ima u vidu provjera identifikacionih dokumenata kod nadležnog organa (IDDEEA) i utvrđenja da je 50 birača glasalo bez validnog identifikacionog dokumenta na 17 biračkih mjesta,

Osim toga, CIK BiH je radi potpunog i pravilnog utvrđivanja činjeničnog stanja, pribavila nalaz i mišljenje vještaka broj: 28-II/2020 godine od 11.12.2020. godine o fizikalno grafološkom vještačenju potpisa na dokumentima u elektronskom obliku u izvodima iz Centralnog biračkog spiska iz biračkih mjesta u izornoj jedinici Srebrenica koji osnovano i dokumentovano ukazuje da su na redovnim biračkim mjestima u osnovnoj izornoj jedinici Srebrenica učinjene nepravilnosti koje mogu uticati na pravilno utvrđivanje izbornih rezultata u ovoj izornoj jedinici.

Vještak kriminalističke struke čija je , podoblast vještačenje novca, dokumenata i rukopisa, je dostavio Centralnoj izornoj komisiji Bosne i Hercegovine mišljenje u kojem je naveo da je utvrđena manipulacija i/ili krivotvorenje potpisa u izvodu iz Centralnog biračkog spiska u osnovnoj izornoj jedinici Srebrenica na 26 redovna biračka mjesta i to: 105B000 za glasanje lično, 105B001, 105B002, 105B003A, 105B003B, 105B003C, 105B004, 105B005, 105B006, 105B007A, 105B007B, 105B008, 105B009, 105B010, 105B012A, 105B012B, 105B012C, 105B013, 105B014, 105B015, 105B016, 105B017, 105B018, 105B020, 105B021, 105B022 kao i na dva biračka mjesta 079A501 i 025A501 za glasanje birača u odsustvu drugih osnovnih izbornih jedinica za osnovnu jedinicu Srebrenica.

Nalaz i mišljenje vještaka su pravilno cijenjeni kao objektivan dokaz da je krivotvorenje vršeno u najvećem dijelu na način: krivotvorenje sličnih ili istih potpisa od strane jednog skriptaera, a za potpise ispisane u više rubrika na različita imena; ispisivanje i/ili krivotvorenje potpisa od strane jednog skriptaera na isto ime, a za više rubrika; krivotvorenje od strane skriptaera za potpise lica koji zbog starosti nisu u mogućnosti ispisivati brze, sigurne i kontinuirane potpise i krivotvorenje potpisa ispisivanih kao inicijali od dva slova u više rubrika na različita imena.

Sama činjenica da je prema nalazu vještaka izvršena manipulacija i/ili krivotvorenje naprijed navedeni broj potpisa, pored drugih navedenih utvrđenih nepravilnosti, neregularnost potpisa birača između 10% i 20% nesporno ukazuje da ostvareni izborni rezultata svih političkih subjekata koji su učestvovali na Lokalnim izborima 2020. Godine u izornoj jedinici doboj, ne predstavljaju vjerodostojan rezultat slobodno izražene volje birača.

Na osnovu naprijed navedenog, a ocjenom svih činjenica pojedinačno i u njihovoj međusobnoj povezanosti, ovo vijeće Suda Bosne i Hercegovine potvrđuje da je Centralna izborna komisija Bosne i Hercegovine pravilno utvrdila da se postupak glasanja na 28 biračkih mjesta za izbornu jedinicu Srebrenica nije odvijao u skladu sa odredbama Izbornog zakona Bosne i Hercegovine i Pravilnika o provođenju izbora u Bosni i Hercegovini i da utvrđene nepravilnosti mogu uticati na rezultate izbora za nivo

načelnika Opštine Srebrenica i Skupštinu opštine Srebrenica .

S obzirom da je prema odredbi člana 5.22 Izbornog zakona Bosne i Hercegovine brojanje glasova birača koji su glasali u odsustvu, birača koji su glasali putem mobilnog tima i posebnog mobilnog tima, birača koji su glasali putem pošte i glasove birača koji su glasali nepotvrđenim glasačkim listićima završeno u Glavnom centru za brojanje u Sarajevu i to shodno članu 5.28 Izbornog zakona BiH i članu 31. Pravilnika o provođenju izbora u Bosni i Hercegovini, a nakon završenog procesa verifikacije glasačkih listića prema odredbama Pravilnika o organizaciji rada ("Službeni glasnik BiH", broj 73/20), te cijeneći da Centralna izborna komisija BiH na 2 redovna biračka mjesta nije uočila takve nepravilnosti koje bi uticale na rezultate izbora, Centralna izborna komisija Bosne i Hercegovine je u skladu sa članom 2.10 Izbornog zakona i članom 78. Pravilnika o provođenju izbora u Bosni i Hercegovini pravilno i zakonito odlučila da se ponište izbori na 26 redovnih biračkih mjesta u izornoj jedinici Srebrenica i dva biračka mjesta 079A501 i 025A501 za glasanje birača u odsustvu iz drugih osnovnih izbornih jedinica (Živinice i Gradačac) za osnovnu izbornu jedinicu Srebrenica, kako bi onemogućila da se potvrde rezultati bazirani na nizu manipulacija, koje nesumnjivo utiču na izborni rezultat.

Iz navedenih razloga apelaciono vijeće nalazi da je pobijana odluka Centralne izborne komisije Bosne i Hercegovine pravilna i zakonita, a žalba neosnovana, pa je istu primjenom odredbe člana 81. stav 1. Zakona o upravnim sporovima Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik BiH“, br. 19/02, 88/07, 83/08 i 74/10) valjalo odbiti.

**PREDSJEDNIK VIJEĆA
S U D I J A**

Dr. Branko Morait